

ชื่อโครงการ

การศึกษาแนวทางการฟื้นฟูป่าพรุในประเทศไทย

PEATSWAMP FOREST REHABILITATION STUDY IN THAILAND

สาขา

ป่าไม้

สถานที่ดำเนินงาน

พรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส

ผู้ดำเนินงาน

ธนิศย์ หนูยิ้ม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาหาแนวทางการฟื้นฟูป่าพรุเรื่องนี้ ได้ดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร ภายใต้โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ในระหว่างเดือนตุลาคม 2531 ถึงเดือนกันยายน 2540 ซึ่งประกอบด้วย การทดลองย่อย 3 โครงการ คือ 1. การทดลองคัดเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสมสำหรับใช้ปลูกเพื่อการฟื้นฟูป่าพรุ 2. การทดลองด้านเทคนิคการปลูกป่าพรุโดยการปลูกเปรียบเทียบการยกโคกกับการไม่ยกโคกปลูก และ 3. การศึกษาผลของวัสดุคุดปรับปรุงดินต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูกในพื้นที่พรุ ด้วยการทดลองใส่ปุ๋ยเคมี ใส่ปุ๋ยคอก และหินปูนฝุ่น

ผลการศึกษาการเจริญเติบโตของต้นไม้ในแปลงทดลองปลูกปี 2531 และแปลงปลูกปี 2536 เพื่อคัดเลือกหาชนิดไม้ที่เหมาะสมสำหรับใช้ปลูกเพื่อการฟื้นฟูป่าพรุ พบว่าต้นไม้ในแปลงปลูกปี 2531 ซึ่งจากพันธุ์ไม้จำนวน 15 ชนิดที่ปลูกนั้น อายุ 3 ปี ไม้กระถินเทพา (*Acacia mangium*) สามารถเจริญเติบโตได้ดีที่สุด แต่อย่างไรก็ตามพบว่าเมื่ออายุ 5.5 ปี ไม้กระถินเทพา นี้ได้ตายไปทั้งหมด โดยไม้เสม็ด (*Melaleuca cajuputi*) มีความเจริญเติบโตได้ดีที่สุดแทน ไม้สะเดียง (*Ganua motleyana*) เป็นไม้ที่มีความสามารถในการปรับตัวเองให้รอดตายสูงสุด ซึ่งพบว่ามีอัตราการรอดตายสูงถึง 90 เปอร์เซ็นต์ และ 88 เปอร์เซ็นต์ ที่อายุ 5.5 ปี และ 9 ปี ตามลำดับ สำหรับต้นไม้ที่ปลูกในปี 2536 จากจำนวนที่ปลูก 15 ชนิด พบว่า เมื่ออายุ 4 ปี ไม้เทีย (กะนุย) (*Alstonia spathulata*) มีความโตทางเส้นผ่าศูนย์กลางสูงสุด ไม้ตั้งหนใบใหญ่ (*Calophyllum teysmannii*) มีความสูงสูงสุด โดยไม้เข็มใหญ่ (*Ixora grandifolia*) และไม้เทีย (กะนุย) มีความสามารถในการปรับตัวเองให้รอดตายสูงสุดเท่ากัน คือมีอัตราการรอดตายสูงถึง 97 เปอร์เซ็นต์ ส่วนผลการทดลองในโครงการย่อยที่สองนั้นพบว่า เมื่ออายุ 3 ปี การเจริญเติบโตของต้นไม้ในแปลงที่ปลูกบนพื้นที่ยกโคกมีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่าต้นไม้ในแปลงปลูกบนพื้นที่ไม่ยกโคก (พื้นที่ในสภาพธรรมชาติ) และสำหรับผลการเจริญเติบโตของต้นไม้ในโครงการย่อยที่สาม พบว่าการใส่ปุ๋ยเคมี ใส่ปุ๋ยคอก และหินปูนฝุ่น ส่วนใหญ่ให้ผลการเจริญเติบโตต่อต้นไม้ที่ปลูกไม่แตกต่างกันทางสถิติ